

- вакилликлар бўлистирилиши;
- мотивация

3) Texnologiyaliq funkciyalar – hár qanday dárejedegi basshilar miynet texnologiyasi mazmunin áñlatadi hám iskerligin tómendegishe belgileydi:

- qararlar;
- kommunikaciya (baylanis) [3:29].

Bul pikirlerde ulíwmaliq funkciya haqqinda alim ilimiy tárepten jantasqanligi, basqariwdi kemshiliksiz, qátelersiz alip baríwda nátiyje beretuǵin pikirlerdi bildirip ótkenligi ayqin kórinedi. Ulíwmaliq funkciyalarda shólkemdi basqariwda birinshi maqsetti qáliplestirip alip, sol maqsetler tiykarinda strategiyaliq jobalar dúziw hám dúzilgen jobalardi ámelge asırıwda shólkemlestiriw isleri zárur bolip tabiladi. Bunda funkciyalardin izbe-izligine itibar beriw kerekligin, xızmetkerler arasında jumisqa bolgan qızıǵıwshılıǵın artırıw hám olardıń ruwxıy túskinligin kóteriwdе xoshametlew úlken áhmiyetke iye esaplanadı. Sebebi adamlar máteriallıq tárepten xoshametlense olarda óz jumısına degen pıdayılıǵı artadı. Sonıń menen bir qatar da alim óziniń izertlew jumısında qadaǵalaw haqqında ayırıqsha toqtalıp ótilgen.

Albette biz basqariwdi qadaǵalawsız kóz aldımızǵa keltire almaymız. Qadaǵalaw jumistıń ónimdarlıq procesin tekseriw, xızmetkerlerdin bekıtilgen wazıypalardi qay dárejede orınlap atırǵanlıǵın biliwde úlken áhmiyetke iye. Sonıń ushin hár bir basshi tárepinen jumis barısında qadaǵalawdı tez-tez alıp barılsa jumistıń nátiyjeligi artıp baradı.

Basqariwda psixologiya oǵada zárur esaplanadı. Sebebi bunda qarım-qatnas adamlar ortasında boladı. Sonıń ushin basshilar xızmetkerlerdin psixologiyasın, olardıń minez - qulqın, temperamentlerin bilip sol arqalı olarǵa tásir etilse, basshiǵa olardı basqariwda bir qansha qolaylıq tuǵıwzadı. Sonday-aq, bul jámáátte salamat psixologiyalıq ortalıǵınıń qáliplesiwine alıp keledi.

Búgingi zamanagóy basqariwda basshilar tárepinen xızmetkerlerine motivaciya berip atırǵanlıǵın kóp ushratıp atırımız. Atap aytqanda, basshi tárepinen óz xızmetkerlerine “Sizler basqa shólkemlerdegi xızmetkerlerge qaraǵanda bilimli, tájiriyebeli, óz kásibińizdin pıdayısı, erteńgi kúnimizdin tayanshısız”- dep psixologiyalıq motivaciya berilse yamasa mámleketlik sıyılıqlar, hár qıylı máteriallıq tárepten xoshametlew sıyaqlı ruwxıy hám ekonomikalıq tárepten motivaciya qollanılsa, bul jumistıń elede ónimdarlıǵı, shólkemniń rawajlanıwı hám maqsetlerine erisiwine úlken túrtki bolıwına alıp keledi.

Basqariw qararı – bul ol yáki bul joldı tańlap alıwda bir toqtamǵa yamasa belgili bir pikirge keliw bolıp tabiladi. Ámelde bul processtı nátiyjeli jolǵa qoyıwda qarardı óz waqtında hám tuwrı qollana alsaq, alim A.T. Tuxtabaev tárepinen bildirilgen pikirdin basqariwda qarardıń úlken áhmiyetke iye ekenligin kóriwimizge boladı. Sonıń ushin basshi qabil etetuǵın hár bir hújjetin, beriletuǵın tapsırmasın, bekıtiletuǵın juwapkerlerdi belgilewde qararlar mazmunı hám onıń túrlerin biliw zárur esaplanadı.

Biz úyrenip shıqqan alim A.T.Tuxtabaevdin basqariw funkciyalari haqqındaǵı kóz - qaraslari, pikirleri júda orınlı ekenligi, funkciyanı úsh toparǵa durıs bolıp kórsetgenligi, olardıń hár biri ámeliyatta qollanılsa gózlengen maqsetlerge erisiwde áhmiyetli ekenligine isenimimiz kámil boldı. Sonday-aq, funkciyalardin izbe-izligi hám tańlangan funkciyalardin bir-birin toltırıwı hám biri ekinshisine mütájlik sezip turǵanlıǵı ayqın kózge taslanadı.

Juwmalap aytqanıwızda, búgingi rawajlangan zamanda mámleketdin ekonomikalıq, siyasiy, mádeniy hám bilimlendiriw tarawların basqariwda bul funkciyalar qollanılsa ózleriniń kútilgen nátiyjelerine erise aladı. Sebebi basqariwda ulíwmaliq, social-psixologiyalıq hám texnologiyalıq funkciyalar júda zárur esaplanadı.

Адебиётлар

1. Djuraev R.X., Turgunov S.T. «Tálim menejmenti». –Toshkent: «Vorıs-Nashriyot», 2006.
2. Tuxtabaev A. «Mamuriy Menejment». –Toshkent: «Moliya», 2003.
3. Turdibekova H.I., Usmanov I.O. «Mamuriy menejment». –Toshkent: «IQTISOD-MOLIYA», 2006.

REZYUME. Ushbu maqolada olim A.T.Tuxtabaev boshqaruv funksiyalari, boshqaruv nazariyalari, ma'muriy menejment bo'yicha bebaho fikrlari keltirilgan. Shuning ichida rahbarga eng zarur bo'lgan, boshqaruv faoliyatini to'g'ri yo'lga qo'yishda ahamiyat kasb etgan boshqaruv funksiyalari haqidagi tavsiyalari yoritilgan.

РЕЗЮМЕ. В данной статье представлены ценные взгляды ученого А.Т.Тухтабаева на функции управления, теории управления, административное управление. В ней освещены рекомендации о функциях управления, которые наиболее необходимы руководителю и важны для правильного осуществления управленческой деятельности.

SUMMARY. This article presents the valuable views of the scientist A.T.Tukhtabaev on the functions of management, management theory, administrative management. It highlights recommendations on the management functions that are most necessary for the manager and are important for the correct implementation of management activities.

ЎЗБЕК ХАЛКИ ИЖТИМОЙИ-МАДАНИЙ АНЪАНАЛАРИНИНГ ЭТНОПЕДАГОГИК ВА ДИНИЙ ХУСУСИЯТЛАРИ

М.С.Хажиева – фалсафа фанлари доктори, профессор

Урганч давлат университети

Таянч сўзлар: этнопедагогика, халқ оғзаки ижоди, аънавалар, миллий тарбия, ўзбек этнопедагогикаси, миллий педагогик ғоялар, урф-одатлар, миллий аънавалар, миллий маданият, илм-фан, маориф, шеърят, мусика.

Ключевые слова: этнопедагогика, фольклор, традиции, национальное образование, узбекская этнопедагогика, национальные педагогические идеи, обычаи, национальные традиции, национальная культура, наука, образование, поэзия, музыка.

Key words: ethnopedagogy, folklore, traditions, national education, Uzbek ethnopedagogy, national pedagogical ideas, customs, national traditions, national culture, science, education, poetry, music.

Араб халифалиги даври билан араб дунёсидаги ҳозирги вазиятни шарҳлаганда, ривожланиш даражасидаги фарқ шок эффектини юзага келтирди. Асрлар давомида ислом олами инсоният таракқиети ва илмий-техникавий таракқиёт соҳасида етакчи бўлиб келган. 8-асрда бошланиб, 13-асргача давом этган “Олтин аср” бунга яққол мисол бўлади. Бағдод жаҳон илм-фанининг маркази, машҳур кутубхона ва таржима маркази “Байт ал-Ҳикма” илмий изланишлар Маккаси эди. Тез таракқиёт этиб бораётган “Байт ал-Ҳикма” уйига дунёнинг турли бурчакларидан, барча динлардан олимлар келиб ўқиб, фаолият юритарди.

Араб дунёсидаги илм – фан руҳи ҳозир чўлни

эслатади. Статистикага эътибор қаратсак: мусулмон мамлакатларида 1000 кишига 9 нафар олим, муҳандис ва техник ходим тўғри келади. Дунёдаги 1,6 миллиард мусулмондан фақат учта олим Нобел мукофотиغا сазовор бўлган: 1979-йилда покистонлик физик Муҳаммад Абдусса Салама, 1999-йилда мисрлик кимёгари Аҳмад Зевайл ва 2015-йилда турк кимёгари Азиз Санжар. 46 мусулмон давлати олимларининг асарлари жаҳондаги замонавий илмий адабиётларнинг атиги 1 фоизини ташкил қилади. Такқослаш учун, Испания ва Ҳиндистонда чоп этилган илмий мақолалар сони барча (!) мусулмон мамлакатларидагидан кўп.

XIII асргача илғор илмий билимларга эга бўлган

халифалик кейинчалик таназзулга юз тутди. Бу пасайиш бирдан эмас, VII аср давом этди. Халифалик кулаши ва мўғуллар босқинларига Абу Аббосийлар сулоласи дунёдаги энг қудратли давлат эди. Ўша сулола ҳукмронлиги даврида қадимги юнон, рим, шарқ алломалари, файласуфларининг юзлаб асарлари араб тилига таржима қилинган. Маълумки, Шарқ Уйғониш даврининг кўплаб мамлакатларни қамраб олган ва 500 йилдан ортиқ гуллаб-яшнаган тури мусулмон маданий уйғониш даври эди. Унинг ал-Киндий, ал-Фаробий, Ибн Сино, Фирдавсий, Ж.Баласағун, Хожа Аҳмад Яссавий, Умар Хайём каби намояндалар маънавий меросини пухта ўзлаштирмасдан туриб, бугунги кунда маданиятли шахс санаш қийин. Шу ўринда бу буюк ходисанинг ислом динига қандай алоқаси бор, деган савол туғилади. Бунинг асоси бор.

Араблар Ўрта Осиёни 712-йилда босиб олдилар. Натижада бутун Евроосиё даштини бирлаштирувчи умумий маданият шаклланди. Шу маънода Ислам бу мамлакатлар маданиятини аралаштириб, янги модел яратишга ёрдам берди. Араблар томонидан забт этилган кўплаб мамлакатларда (айниқса, Эрон, Ҳиндистон, Миср, Сурия) собиқ эллинистик цивилизация руҳи йўқолмади.

Ўрта Осиё билан азалдан чамбарчас боғлиқ бўлган Ўзбекистон заминига ҳам ислом дини таъсир кўрсатган. Мусулмоннинг маънавий ҳаётининг икки йўналиши ўртасидаги рақобат ўша пайтда Мовароуннахрда бошланган маданий тараққиётга катта таъсир кўрсатди. Биринчи йўналиш Афлотун ва Аристотел каби юнон файласуфларига асосланган Шарқ перипатетиклари билан боғлиқ. Унинг асосчиси Абу Носир Муҳаммад ибн Муҳаммад ибн Тархон ибн ал-Фаробий ат-Туркий, жаҳон маданияти ва маорифининг Арастудан кейинги иккинчи устози, қадимий Ўтрор шаҳрида туғилган. Ал-Фаробийнинг маънавий мероси қозғистонлик ва бошқа олимлар томонидан муваффақиятли ўрганилган. Илм-фан ва маданиятнинг ал-Фаробий тадқиқот ўтказмаган соҳаси йўқ, у 200 дан ортиқ рисолалар ёзган [1].

Мусулмон уйғонишига нукта қўйган асосий омил, назаримда, халифаликнинг геосиёсий ҳолати эди. Хасрдаёқ Аббосийлар давлати автоном вилоятларга парчалана бошлади ва кўзғолонлар авж олди. 1258 йилда ҳалокатли зарба бўлди: мўғулларнинг халифаликка бостириб кириши, Испанияда эса араб ерларини қайта босиб олиш ва босиб олиш... Яна бир муҳим омил исломда кўплаб секта ва оқимларнинг пайдо бўлиши эди. Масалан, мўғтазилийларга қарши курашда минглаб мадрасалар ёпилиб, ўн минглаб талабалар янги билим олиш имкониятидан маҳрум бўлди. Қолган мадрасаларда ўқитиладиган фанлар сони бир неча марта қисқартирилди, қолганлари эса Қуръон тилovati, араб грамматикасини, ҳадислар ва шариат асосларини тушуниш учун шунчаки зарур эди. Математика ва табиий фанларни ўқитиш деярли тўхтатилди. Шундай қилиб, Ғарб олимларининг ихтиролари ва кашфиётлари мусулмон оламини четлаб ўтди. Европада арабча таржималар асосида юнон фалсафаси ва рим ҳукуқи ўрганилди ва бу ўз навбатида университетларнинг ташкил этилишига, фаннинг ривожланишига кучли туртки бўлди.

Аристотель, Эвклид, Зенон, Птолемей, Гиппократ, Гален билан бирга ярим ўзбек, ярим форс Абу Али Ҳусайн ибн Абдуллоҳ ибн ал-Ҳасан ибн Али Ибн Сино, Ғарбда латин тилида “Авиценна” номи билан машҳур, шунингдек “Ибн Рушд” ва Андалусиядаги “Аверроес” Марокашда туғилиб, вафот этган Абу ал-Волид Муҳаммад ибн Аҳмад ал-Қуртубийнинг асарлари таржима қилинган. Кейинчалик араб олимларининг асарлари Европанинг барча университетлари ўқув дастурларига киритилди.

Шарқ ва Ғарб маданиятлари жамият ва давлатга муносабати билан ҳам фарқланади. Европа маданиятида инсоннинг табиий равишда туғилган (эркин) индивид сифатидаги тушунчаси шаклланган. Қадим замонлардан бошланган бу ғояларнинг шаклланиш жараёни Уйғониш ва Маърифат даврида якунланди. Ғарб анъаналари доирасида қонун устуворлиги, инсон ҳуқуқ ва эркинликлари тушунчалари пайдо бўлди. Демократия бошқарув шакли сифатида дастлаб Қадимги Юнонистонда, кейин яна Европада буржуа инқилоблари даврида пайдо бўлган. Шарқ Ғарбдан фарқли равишда шахс манфаатини эмас, оила, бирлик, давлат манфаатларини ҳар доим таъкидлаб келган ва ҳукуматга итоат қилишни ўргатган. Шарқ жамиятлари учун давлатнинг муҳим роли ва коллективизм анъаналари характерлидир. Масалан, Ҳитойнинг мафқураси ва дини конфуцийчиликни келтириш мумкин. Конфуцийлик қарз тушунчаси, катталарни ҳурмат қилиш, жамоавий жавобгарликни муҳим деб билади. Давлатда муносабатлар катта оилагаддек ўрнатилиши ва бўйсунувчилар ўз ҳукмдорига бўйсунуши керак. Ҳаётнинг мазмуни табиат билан уйғунликда, катта ва меҳрибон оилавий ҳаётда, анъаналарга садоқатда кўринди.

Шарқдаги ҳар қандай халқ бу тузумнинг салоҳияти жиҳатидан ўз ўрнига эга эди. Аста-секин шаклланган ва институционаллашган динлар ҳам бу тизимнинг мавжудлигида муҳим рол ўйнашга ҳаракат қилдилар. Дунёнинг моҳиятига яқинроқ, Шарқ психологиясига, тотувлик ва аҳиллик қонунларига кўпроқ мос келадиган ислом дини кучайиб боргани сари мусулмон халқлари ҳам ўз ўрнини эгаллай бошладилар. Ислам дини тарқалган дастлабки беш аср давомида унинг атрофидаги мамлакатларда дунёвий фанлар соҳасида катта ютуқларга эришилди. Бунга сабаб Муҳаммад пайғамбарнинг жамиятнинг баркамол ривожланиши стратегияларини белгилаб берувчи амалий дунёвий илмларга берган катта аҳамияти эди. Қуръон - Қуръони Каримдаги илм, Олимга Пайғамбар алайҳиссаломнинг дунёвий илм соҳаларини назарда тутган ҳолда берилган қадриятлар “Илм Ҳитойда бўлса, Ҳитойга ҳам эргашиб керак!” дир. Бундай баёнот буюк Пайғамбаримиз (с.а.в.) Қуръонни яхшироқ тушуниш ва унинг талабларини бажариш учун дунёвий илмлар ривожига нақадар катта аҳамият берганликларини кўрсатади.

Пайғамбаримиз (с.а.в.) инсонлар ҳақиқий илм соҳиби бўлиш Қуръон ҳикматларини англаб етишлари ва унга амал қилишлари учун иймони баробарида ақлий салоҳиятини ҳам оширишлари кераклигини яхши билардилар. Интеллектуал йўқотишларни қўлайитириш учун одамлар орасида дунёвий илмларни янада кенг ёйиш керак. унинг талабларини бажариш учун дунёвий фанлар ривожига қанчалик аҳамият бераётганини кўрсатади.

Ўрта асрларда анча уюшган ва мослашувчан бўлган турклар Шарқ маданияти ва умуман жаҳон цивилизациясига етакчилик қила бошладилар. Бу вақтга келиб, ғарбий дунё аллақачон улкан тизим сифатида шаклланган ва ўзини ернинг нариги томонининг эгаси сифатида кўрсата бошлаган. Шарқ энди ернинг аввалгидек эмаслигини ҳис қилди. Шарқ, биринчи навбатда, турклар ердаги янги тузумни ўз таъсир доирасига киритиш учун кураша бошладилар. Аммо Шарқда бунга қарши курашиш имконияти йўқ эди. Унинг илми, маданияти ва сиёсати бундай кучга эга эмас эди. Бошқа томондан, турли сабабларга кўра мавжуд салоҳият заифлаша бошлади. Қуръони карим ва дунёвий илмларнинг моҳиятини тушунмаганлиги сабабли турли ҳукмдорлар ва сиёсатчилар таъсирида янги диний оқимлар вужудга келди. Дунёқарашлар ислом маданиятининг уйғун ривожланишига тўсқинлик

кила бошлади. Бир қатор сўфий олимлар илмий тафаккур таъсирида воқеликни, дунёнинг фалсафий маъносини англашда ҳаддан ташқари чуқурлашиб кетган бўлсалар ҳам, воқеаларга бирёклама баҳо бериш таъсирига тушиб қолганлар. Ижтимоий омилларнинг ролига етарлича баҳо берилди бошланди [2].

Ўзбекистон мустақиллиги ва ижтимоий-иқтисодий мустақамланиши шароитида миллий онгни тиклаш, ўзбек халқининг маънавий-маданий меросини ўрганиш, таълимнинг энг яхши анъаналарини замонавий жаҳият нуқтаи назаридан ўрганиш энг муҳим вазифалардан биридир. долзарб масалалар. Бугунги кунда ёш авлодга берилётган таълим турларига назар ташласак, ақлий тарбия математикадан, жисмоний тарбия жисмоний тарбия, ватанпарварлик тарбияси тарих фанидан, эстетик тарбия эса мусиқа ва ахлоқ фанидан ривожлантирилади. Биз ўзбек халқининг кўп асрлик анъаналари, тили ва маданиятини сақлаб қоламиз ва ривожлантирамиз, миллатлараро ва маданиятлараро тотувликни ҳамда Ўзбекистоннинг ноёб халқларининг ривожланишини таъминлаймиз. Ахлоқий тарбияда миллий маънавий маданиятнинг моҳияти, ундан ўспиринларда “Ватанга муҳаббат, халқ анъаналарига ҳурматни тарбиялаш” мақсадида фойдаланиш муаммоси Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида”ги қонунида етакчи вазифалардан бири ҳисобланади. Сўнгги йилларда жаҳиятда юзага келган салбий ҳолатлар (болалар тарбиясидаги камчиликлар, ўсмирларга нисбатан зўравонлик, шафқатсизлик, шафқатсизлик ва бошқалар), илмий педагогикада таълимга замонавий ёндашувлардан тизимли фойдаланишни етарли даражада йўлга қўйилмаганлиги билан ҳамбарчас боғлиқ.

Бугунги кунда болалар ёш гуруҳларига бўлинади ва таълим ва тарбияда фойдаланишга муҳтож бўлиб, таълимда инқирозга олиб келади. Асрлар давомида ўз долзарблигини йўқотмаган бу муаммонинг ечими, аксинча, ҳар бир ижтимоий формацияда содир бўлган ўзгаришлар билан боғлиқ ҳолда ривожланиб бораётган ўзбек халқининг энг яхши анъаналарини излаш зарур. Зеро, ўзбек халқининг илғор анъаналарининг асоси бўлган инсонпарварлик ғоялари ахлоқнинг асосий қадриятлари билан боғлиқ бўлиб, ахлоқий фазилатлар асосларини мазмунли ҳар томонлама ўзлаштириш, соф инсонларни тарбиялашда етакчи воситалардан бири ҳисобланади.

Болалар тарбиясида халқ педагогикаси имкониятларидан кўплаб буюк мутафаккирлар (Аристотел, Ал-Фаробий), педагоглар (А.Авлоний, М.Бехбудий), чет эл ўқитувчилари (Коменский, К.Д.Ушинский, А.С.Макаренко, А.В.Сухомлинский, ва бошқалар қарашларидан унумли фойдаланганлар) [3]. Улардан баъзилари халқ донолигининг намоён бўлиши сифатида улардан ўз амалиётида оқилона

фойдаланганлар. Халқ педагогикасининг долзарблиги Ўзбекистон мустақилликка эришгандан кейин янада ривожланди. Натижада кўплаб илмий-педагогик тадқиқотлар олиб борилиб, таълим тизими эҳтиёжларини қондирмоқда.

Халқ педагогикаси илмий педагогиканинг манбасидир. Олимлар, шоирлар ва ёзувчилар ижодида, ўтмишнинг қадимий педагогик маданиятида замонавий ҳаёт учун зарур бўлган умуминсоний ва миллий қадриятларни танлаш имконини беради. Халқ таълими амалиёти “Халқ педагогикаси Тушунамизки, образ дастлаб педагогика, кейин эса этник педагогиканинг предметига айланган. Олимларнинг фикрича, халқ педагогикаси фан эмас, у халқнинг асрлар давомида тўпланган, лекин тизимлаштирилмаган эмпирик билим ва тажрибалари мажмуи, этнопедагогика фанининг ўрганиш объекти, педагогика фанининг манбаидир.

Этнопедагогика маълум бир халқ, қабиланинг ўзига хос хусусиятларига эга бўлган дунёқараш, тарбиявий ва маданий меросдир. Этнопедагогика фани икки тармокдан иборат: Халқ оғзаки ижоди ва анъаналаридан ташкил топган оғзаки адабиёт. Миллий тарбия ёзув маданиятидаги тарбиянинг кўринишидир. Фанда “этнос” илдизи алоҳида халқ, қабиланинг этник хусусиятларини белгилловчи илмий соҳаларда қўлланилади.

Ўзбек этнопедагогикасининг асосий тармоғи - ахлоқ ҳисобланади. Ўзбек этнопедагогикасининг манбаи эрамиздан олдинги даврларга бориб тақалади. Туркий ёзув маданияти орқали маълум бўлган миллий педагогик ғоялар тарихи қадимги тош битиклардан (Култегин, Билге қогон ва бошқалар) бошланади. А.Навоий ғазаллари ва ҳикматлари, Ал-Форобийнинг миллий маданият ва илм-фан, маориф, шеърият, мусиқа ҳақидаги қарашлари, Аҳмат Яссавийнинг диний таълимнинг моҳияти ҳақидаги фикрлари, А.Авлонийнинг педагогик фикрлари, Бехбудийнинг мамлакат маориф маданиятини юксалтириш йўлидаги ҳаракатлари ўзбек этнопедагогикасининг фан сифатида шаклланиши ва кейинги олимларнинг уни фан сифатида ўқитишни тавсия этиши миллий педагогика, яъни ўзбек этнопедагогикасининг ривожланиш йўллари кўрсатади.

Этнопедагогика – халқлар ва элатларнинг отадан ўғилга мерос бўлиб қолган тарбиявий тажриба тизимини ўрганувчи фан [4]. Халқ педагогикаси - турли этник белгилардан фойдаланиш характеридаги тўпланган таълим - тарбиявий билимлар тизими. Халқ педагогикаси тарихини чуқур ўрганиш, унинг маълумотларини ҳозирги ва келажак авлодлар манфаатига айлантириш, урф-одатларимиз, миллий анъаналаримизни ўсиб бораётган ҳаёт талаблари асосида ҳаётга татбиқ этиш асосий вазифалардан биридир.

Адабиётлар

1. Волжанская И.Г. Изучение литературы Востока в педагогическом вузе : На материале мифологии и полуфольклорной прозы Средневековья : диссертация ... кандидата педагогических наук. - Б.м., 2006. –С. 208.
2. Гарипова А.Н. Развитие гуманистической педагогической мысли тюркскими просветителями Золотой Орды: диссертация ... кандидата педагогических наук. - Нижний Новгород: 2012. –С. 231.
3. Калантаров А.А. Этнопедагогика как средство формирования культуры семейного досуга : диссертация ... кандидата педагогических наук. - Санкт-Петербург: 1992. –С.193.
4. Нездемковская Г.В. Генезис этнопедагогике в России : диссертация ... доктора педагогических наук. – Москва: 2012. -С 428.

РЕЗЮМЕ. Ушбу мақолада, халқ педагогикаси илмий педагогиканинг манбаи эканлиги, олимлар, шоирлар ва ёзувчилар ижодида, ўтмишнинг қадимий педагогик маданиятида замонавий ҳаёт учун зарур бўлган умуминсоний ва миллий қадриятларни танлаш имконини бериши ҳамда этнопедагогика маълум бир халқ, қабиланинг ўзига хос хусусиятларига эга бўлган дунёқараш, тарбиявий ва маданий мероси эканлиги ҳақида сўз боради.

РЕЗЮМЕ. В данной статье констатируется, что этнопедагогика является источником научной педагогики, позволяет ученым, поэтам и писателям выбирать в древней педагогической культуре прошлого общечеловеческие и национальные ценности, необходимые для современной жизни, а этнопедагогика - мировоззрение, образовательное и культурное наследие того или иного народа, племени со своими особенностями.

SUMMARY. In this article, it is stated that ethnopedagogy is the source of scientific pedagogy, it allows scientists, poets and writers to choose the universal and national values necessary for modern life in the ancient pedagogical culture of the past and ethnopedagogy is the worldview, educational, and cultural heritage of a particular nation, tribe, with its own characteristics.